

<https://helda.helsinki.fi>

Vauhtia kokeiluista oppimiseen!

Heiskanen, Eva

Valtioneuvoston kanslia

2018-06-25

Heiskanen , E & Matschoss , K J 2018 , Vauhtia kokeiluista oppimiseen! . Valtioneuvoston kanslia . < <https://www.kokeilunpaikka.fi/fi/post/809/9/vauhtia-kokeiluista-oppimiseen/> >

<http://hdl.handle.net/10138/328641>

unspecified

acceptedVersion

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository.

This is an electronic reprint of the original article.

This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version.

Vauhtia kokeiluista oppimiseen!

Kaisa Matschoss & Eva Heiskanen

Oletko kuullut nollaenergiatalosta? Tai onko asuntosi katolla jo aurinkopaneelit? Kuulostavatko nämä uusilta nykyajan hömpötyksiltä? Tiesitkö, että nämä juuri näinä aikoina maailmalla ja pikkuhiljaa Suomessakin yleistyvät uudet ratkaisut onkin alun perin ensimmäistä kertaa kokeiltu jo vuosikymmeniä sitten? Nollaenergiataloa kokeiltiin Kööpenhaminassa jo 1973, mutta direktiiveissä vaatimus energiatehokkaiden talojen rakentamiseen näkyy vasta nyt. Saksassa aloitettiin 1000 katon ohjelma jo 1990. Kokeilujen kehittäminen laajemmin hyödynnettäviksi ratkaisuiksi vie siis rutkasti aikaa.

Maailma kehittyä kuitenkin paljon nopeampaan tahtiin ja joidenkin asioiden ratkaisuun olisi huutava tarve. Ilmastonmuutoksesta nyt ainakin kaikki ovat kuulleet ja nyt pitäisikin jo saada hihat heilumaan, ettei koko Suomi kohta joutuisi äyskäröimään vettä vuotavasta veneestä niin kuin eräässä terveysyrityksen mainoksessa varttuneeseen ikään ehtinyt herrasmies tekee. Nyt on jo kiire!

Kokeiluja tehdään siksi, että niistä opittaisiin. Oppimista on monenlaista. Lyhyellä aikavälillä kokeiluissa voi oppia itse kokeiltavasta tuotteesta tai ratkaisusta, tai ympäristöstä, jossa kokeilu toteutetaan. Pidemmällä aikavälillä kokeilut myös voimaannuttavat osallistujia: ne voivat tuottaa uutta identiteettiä vahvistamalla taitoja ja itseluottamusta, tai tuottaa uudenlaisia rooleja tai muuttuneita ammattikuvia. Kokeilujen avulla voidaan luoda uusia verkostoja ja yhteisöjä ja ne voivat toimia suunnannäyttäjinä ja innostaa osallistujia uskomaan, että muutos on mahdollista.

Toisaalta kokeilut tuottavat oppimista myös yrityksen ja erehdyksen kautta. Niiden avulla voi testata uusien ideoiden toimivuutta tai sitä, onko ideoille kysyntää. Keksintöjä voi parantaa kokeilujen avulla ja myös siirtää uusiin ympäristöihin, mikä mahdollistaa kokeilujen systemaattisemman kehittämisen ja niistä oppimisen uusissa ympäristöissä. Ihanteellisesti kokeilut tuottavat myös uutta yhteiskunnallista tietoa siitä, mikä toimii missä, milloin, miten ja miksi, jota voi hyödyntää päätöksenteossa ja sääntelyssä.

Usein voisi oppia paljon myös epäonnistuneista kokeiluista, jotta ensi kerralla kokeiltaisikin vähän eri tavalla taikka samaa asiaa sille sopivammassa paikassa. Parempi ja nopeampi oppiminen voisi siis tuoda siihen vuotavaan veneeseen tapin pohjaan, ettei se pääse uppoamaan ennen rantaa. Ongelmana on

kuitenkin se, että jos käy niin kuin nollaenergiatalojen kanssa, tänään kokeiltu voi olla laajamittaisessa käytössä vasta 40 vuoden päästä! Miten oppimista sitten voisi nopeuttaa?

Yksi vaihtoehto on koota systemaattista tietoa jo toteutetuista kokeiluista ja arvioida niiden tuottamaa tietoa kokonaisuutena. Suomessa pilotoituja ja demonstroituja energiaan liittyviä kokeiluja on koottu [Energiakokeilut](#)-nimiseen tietokantaan. Sen avulla voi tutustua siihen, mitä Suomessa on jo tehty. Toinen vaihtoehto on systemaattisesti arvioida kokeiluja. Yksi yrityksemme on ollut arvioida 19 tietokannan kokeilua siitä näkökulmasta, millaista osaamista Suomessa tarvitaan. Pitäisikö kokeilujen arviointi olla kuitenkin laajamittaisempaa ja systemaattisempaa?

Kirjoittajat ovat Eva Heiskanen, hajamielinen professori, ajoittainen kehityskokovainen

ja Kaisa Matschoss, yliopistotutkija, utelias ihmetteijä ja uusista vaihtoehdoista ilahtuja

